

Přehled hlavních událostí, které naši zemi ovlivnily v posledních 100 letech

Na konci 1. světové války vzniklo dne 28. října 1918 Československo. Prezidentem se stal Tomáš Garrigue Masaryk.

V roce 1918 tvořily nový stát Čechy, Morava, Slezsko a Slovensko. O rok později se připojila ještě Zakarpatská Rus.

V září 1938 muselo Československo na základě dohody čtyř evropských velmocí, Velké Británie, Francie, Itálie a Německa, přenechat Sudety Německé říši, a poté také přenechat další území Polsku a Maďarsku. Protože k dohodě došlo v Německém městě Mnichově, je nazývána Mnichovskou dohodou. Touto událostí končí období tzv. první republiky.

V březnu 1939 vyhlásilo Slovensko samostatnost Slovenské republiky a na zbytku území byl vyhlášen Protektorát Čechy a Morava. V září stejného roku začala 2. světová válka. Život lidí ovlivňovaly události druhé světové války. Lidé si například mohli koupit jen určité množství potravin, nápisy byly psány v češtině i v němčině nebo byli lidé nuceni pracovat proti své vůli pod hrozbou trestů.

8. května roku 1945 skončila na našem území 2. světová válka a bylo obnoveno Československo, ale již bez území Podkarpatské Rusi. V poválečném Československu měla stále větší vliv komunistická strana a v únoru 1948 Komunistická strana Československa plně převzala vládu nad naší zemí. Mnoho lidí, kteří veřejně projevili svůj nesouhlas s vládou komunistů, bylo komunisty likvidováno. Soukromé firmy a majetek lidí byl převáděn do vlastnictví státu, čemuž říkáme znárodnění nebo také vyvlastnění.

Na jaře 1968 začala komunistická strana oslabovat, proto v srpnu 1968 vpadly do Československa tanky Sovětského svazu a dalších států Varšavské smlouvy, aby s

pomocí vojenské síly pomohly udržet vládu Komunistické strany Československa. To se podařilo až do listopadu 1989.

17. listopad roku 1989 odstartoval řadu následných událostí, jejichž výsledkem byla ztráta moci Komunistické strany Československa v naší zemi a prezidentem Československa se stal Václav Havel. Protože se změna moci obešla téměř bez ztrát na životech, nazýváme tuto událost sametovou revolucí. Majetek znárodněný komunistickou stranou začal stát postupně vracet jejich původním vlastníkům, což označujeme slovem restituce.

V roce 1993 se vládnoucí politické strany dohodli na rozdělení Československa. Vznikly tak dva samostatné státy, Česká republika a Slovensko.

Vysvětlivky:

Sudety – byly pohraniční oblasti dnešního Česka, v nichž až do roku 1945 převládalo německé obyvatelstvo.

Státy Varšavské smlouvy – státy, které v roce 1955 podepsaly smlouvu o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci (Albánie, Bulharsko, Československo, Maďarsko, NDR, Polsko, Rumunsko a SSSR).

tzv. – zkratka znamená takzvaně

DOKÁŽEŠ NAJÍT ODPOVĚDI V TEXTU?

- Československo vzniklo dne _____ v roce _____.
- První prezident Československa se jmenoval _____.
- Zakarpatská Rus se k Československu připojila v roce _____.
- Zakroužkuj země, které v roce 1920 tvořily Československo:

Rakousko, Morava, Německo, Čechy, Slezsko, Polsko, Zakarpatská Rus, Rusko

- Období tzv. první republiky skončilo v roce _____.
- 2. světová válka skončila dne _____ v roce _____.
- Slovem ZNÁRODNĚNÍ označujeme:
 - a) převod soukromého majetku na státní
 - b) vrácení zabaveného majetku původním vlastníkům
 - c) zákaz prodávání vlastního majetku
- Slovem RESTITUCE označujeme:
 - a) převod soukromého majetku na státní
 - b) vrácení zabaveného majetku původním vlastníkům
 - c) zákaz prodávání vlastního majetku
- Komunistická strana ztratila moc v Československu v roce _____.
- V roce _____ Československo zaniklo a vznikly dva samostatné státy, Česká republika a Slovensko.

DOKÁŽEŠ NAJÍT PŘÍKLADY ZE SVÉHO OKOLÍ?

- **První prezident Československa se jmenoval Tomáš Garrigue Masaryk.**
*Je ve vaší vesnici/ městě nějaká ulice, která je po něm pojmenována?
Znáte nějaký další takový příklad z jiné obce?*
- **V září 1938 muselo Československo na základě dohody čtyř Evropských velmocí, Velké Británie, Francie, Itálie a Německa, přenechat Sudety Německé říši, a poté také přenechat další území Polsku a Maďarsku.**
Víte, zda byla vaše vesnice/město součástí území, které bylo v tomto období zabráno cizími státy? Znáte příklad nějaké další takové obce?
- **Ve 2. Světové válce zahynulo mnoho lidí.**
Je někde ve vaší vesnici/ městě umístěn památník lidem z vaší obce, kteří zemřeli v důsledku bojů 2. Světové války?
- **8. května roku 1945 skončila na našem území 2. světová válka a bylo obnoveno Československo. Válka však na celém našem území neskončila ve stejný den. Končila postupně podle toho, jak postupovala vojska armád, které nás osvobodily.**
Zkuste zjistit přesné datum osvobození vaší vesnice/města. Jak moc se liší od oficiálního data konce války na našem území? Víte, jaká armáda vaši vesnici/město osvobodila?

- **Během vlády Komunistické strany Československa byly soukromé firmy a majetek lidí převáděny do vlastnictví státu, čemuž říkáme znárodnění.**

Byl vaší rodině nějaký majetek znárodněn? Nebo znáte nějaké takové příklady z vašeho okolí?

- **Po roce 1989 začal stát majetek znárodněný komunistickou stranou postupně vracet jejich původním vlastníkům, což označujeme slovem restituce.**

Byl vaší rodině nějaký majetek vrácen v restitucích? Nebo znáte nějaké takové příklady z vašeho okolí?

- **V roce 1993 Československo zaniklo a vznikly dva samostatné státy, Česká republika a Slovensko.**

Máte nějaké kamarády na Slovensku? Dokážete se s nimi domluvit? Znáte nějaké lidi, kteří jsou původem ze Slovenska, ale trvale žijí v naší republice?